

Oznam 1

Tento štvrtok je študijné voľno.

Študenti, ktorí majú cvičenia v štvrtok, sa tento týždeň môžu zúčastniť cvičenia v stredu v čase o 15:00 alebo 17:00.

Pre študentov, ktorí majú cvičenie vo štvrtok, ale nie je účasť na cvičení tento týždeň povinná.

Výsledky z prvého testu budú zapísané do AISu budúci týždeň, taktiež písomky k nahliadnutiu budú k dispozícii na cvičeniach budúci týždeň.

PROG1: Prednáška 8

Ret'azce (strings)

*Why don't strings make good secret agents?
Because they always get caught in quotes!*

© ChatGPT

Reťazce

Reťazec (string) je *dátový typ* – teda typ hodnoty, ktorú môžu nadobúdať dáta.

Už na prvej prednáške sme si reťazce spomínali – reťazec je **usporiadaná postupnosť znakov**.

Doteraz sme pri programovaní využívali premenné, ktoré mohli obsahovať len atomické hodnoty – celé čísla (int) alebo desatinné čísla (float).

Reťazce sú príkladom tzv. štruktúrovaného dátového typu, t.j. 1 hodnota (1 reťazec) je **zskupením** jednoduchších dátových typov (v tomto prípade jednotlivých znakov).

Reťazce sú príkladom **homogénneho** štruktúrovaného dátového typu, keďže všetky jednoduché hodnoty, z ktorých pozostáva, sú rovnakého typu (v tomto prípade textové znaky).

Reťazce

S reťazcami sme sa už doteraz stretli:

1) reťazce sú tvorené postupnosťou textových znakov, ktoré sú uzatvorené do:

- apostrofov ‘ ‘
- úvodzoviek “ “

2) keďže reťazce sú hodnoty, môžeme ich vkladať do premenných a vykonávať s nimi rôzne operácie – na prvej prednáške sme si spomínali napríklad zreťazenie (+) reťazcov, alebo násobenie reťazca číslom

Ret'azce

```
test.py - C:/Users/wilczo/AppData/Local/Programs/Python/Python312/test.py (3.12.6)
File Edit Format Run Options Window Help
a = "ahoj"      #retazec "ahoj" uzatvoreny do uvodzoviek ""
b = 'studenti' #retazec 'studenti' uzatvoreny do apostrofov ''
print(a)       #vypis retazca v premennej a na obrazovku
print(b)       #vypis retazca v premennej b na obrazovku
print(a+b)     #vypis vysledku operacie zretazenia (+) na obrazovku
print(a*3)     #vypis vysledku operacie viacnasobneho zretazenia na obrazovku
Ln: 7 Col
```

```
ahoj
studenti
ahojstudenti
ahojahojahoj
```

Reťazce

Ak chceme načítať reťazec z klávesnice od používateľa, slúži na to priamo funkcia **input()**.

Funkcia **input()** priamo **vráti** načítaný vstup od používateľa ako **reťazec**.

```
test.py - C:/Users/wilczo/AppData/Local/Programs/Python/Python312/test.py (3.12.6)
File Edit Format Run Options Window Help
meno = input("Ahoj! Ako sa volas?: ")
print("Tesi ma -",meno,"- rad ta spoznavam!")

Ahoj! Ako sa volas?: Viliam
Tesi ma - Viliam - rad ta spoznavam!
>>>
```

Len pripomínam, že keď sme chceli načítať z klávesnice **celé číslo**, tak sme museli návratovú hodnotu **input()** ešte vložiť do funkcie **int()**, t.j. **int(input())**, aby sa načítaná hodnota interpretovala ako celé číslo. V prípade reťazcov to **nerobíme**, ale stačí len volanie **input()**.

Reťazce

Reťazec je štruktúrovaný dátový typ pozostávajúci z textových znakov.

Okrem toho, že vieme pracovať s celým reťazcom, vieme pracovať aj s jednotlivými znakmi, ktoré ho tvoria. Konkrétne vieme získať ich hodnotu pomocou operátora *hranaté zátvorky* (*angl. brackets*), do ktorých vložíme **index** znaku v reťazci, ktorého hodnotu chceme získať.

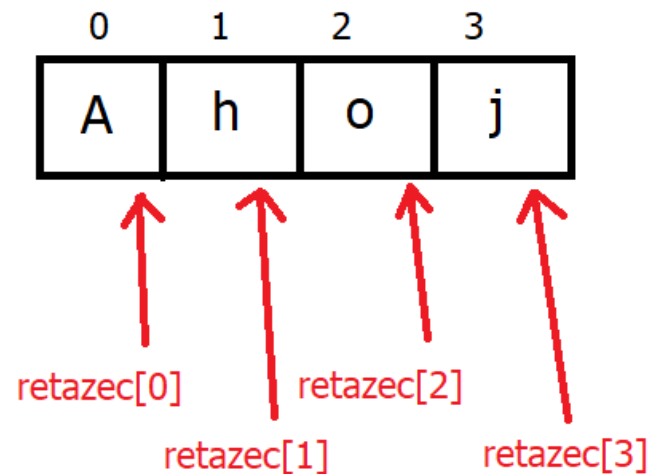
Index je poradové číslo znaku v reťazci – poradové čísla hodnôt v štruktúrovaných dátových typoch sa v informatike spravidla **indexujú (čísľujú) od NULY!**

Reťazce

```
test.py - C:/Users/wilczo/AppData/Local/Programs/Python
File Edit Format Run Options Window Help
retazec = "Ahoj"
print (retazec[0])
print (retazec[1])
print (retazec[2])
print (retazec[3])
```

A
h
o
j

indexy
znaky reťazca

prístup k znakom cez
indexy

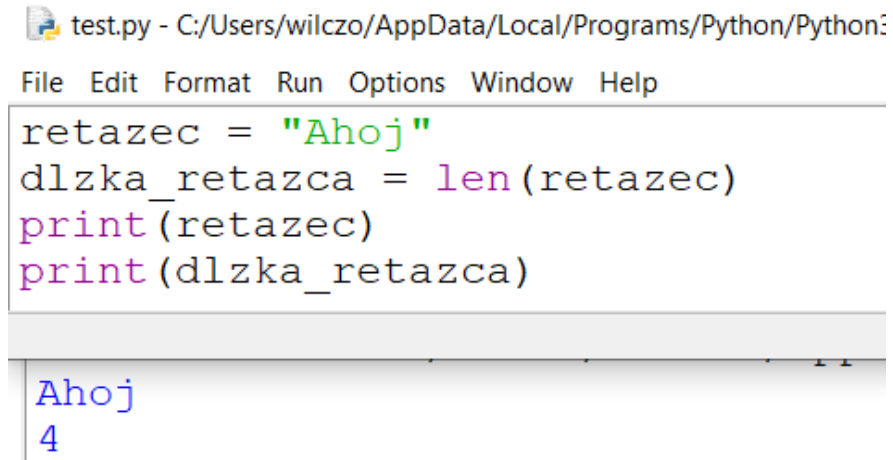
Dĺžka reťazca

Veľa programovacích jazykov ponúka funkcie, ako zistiť, akú má reťazec dĺžku.

Teda, **koľko znakov obsahuje**.

V jazyku Python na to slúži vstavaná funkcia **len()**.

V príklade vytvoríme reťazec „Ahoj“, ktorý obsahuje 4 znaky: ‘A’, ‘h’, ‘o’, ‘j’


```
test.py - C:/Users/wilczo/AppData/Local/Programs/Python/Python:  
File Edit Format Run Options Window Help  
retazec = "Ahoj"  
dlzka_retazca = len(retazec)  
print(retazec)  
print(dlzka_retazca)  
  
Ahoj  
4
```

Dĺžka reťazca

Keďže znaky v reťazci sú indexované od 0, to znamená, že **posledný znak** v reťazci uloženom v premennej *retazec* má index **`len(retazec)-1`**

Napríklad ak je v premennej *retazec* = "Ahoj", teda **`len(retazec)`** vráti **4**, potom posledný znak "j" má v reťazci index 3.

Čo sa stane v Pythone, ak by sme sa pokúsili o prístup k znaku na indexe **väčšom** ako je index posledného znaku???

Dížka reťazca

```
test.py - C:/Users/wilczo/AppData/Local/Programs/Python/Python312/test.py (3.12.6)
File Edit Format Run Options Window Help
retazec = "Ahoj"
print (retazec[0])
print (retazec[1])
print (retazec[2])
print (retazec[3])
print (retazec[4])
```

Tieto 4 znaky sa vypíšu na obrazovku

print (retazec[4]) Pri pokuse o výpis znaku na indexe MIMO rozsah reťazca vypíše Python IndexError!

Ln: 6 Col: 15

A
h
o
j

Traceback (most recent call last):

File "C:/Users/wilczo/AppData/Local/Programs/Python/Python312/test.py", line 6, in <module>
print(retazec[4])

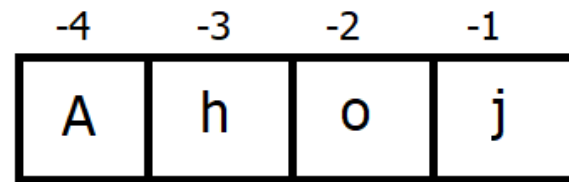
IndexError: string index out of range

Indexácia „odzadu“

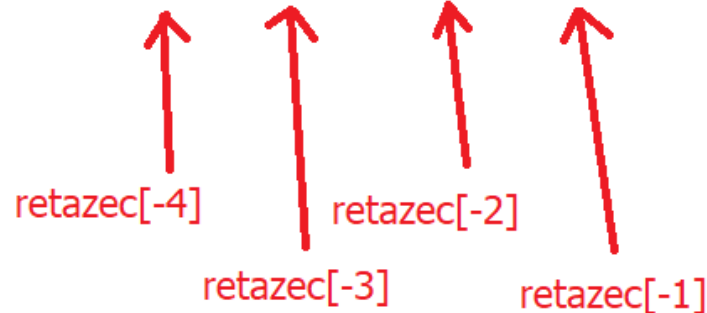
V jazyku Python je však možné pri indexácii znakov použiť aj **záporné hodnoty indexov!** V takom prípade sú prístupované prvky **odzadu**, t.j. od posledného znaku k prvému. Posledný znak má index -1, predposledný znak -2, atď.:

```
test.py - C:/Users/wilczo/AppDat...
File Edit Format Run Options Window Help
retazec = "Ahoj"
print(retazec[-1])
print(retazec[-2])
print(retazec[-3])
print(retazec[-4])
Ln: 6 Col: 0
j
o
h
A
```

indexy
znaky reťazca

prístup k znakom cez indexy

Indexácia „odzadu“

Aj pri indexácii odzadu nás Python upozorní, ak použijeme index mimo rozsah:

The screenshot shows a Python IDE window titled "test.py - C:/Users/wilczo/AppData/Local/Programs/Python/Python312/test.py (3.12.6)". The code in the editor is:

```
retazec = "Ahoj"  
print(retazec[-1])  
print(retazec[-2])  
print(retazec[-3])  
print(retazec[-4])  
print(retazec[-5])
```

The output shows the characters 'j', 'o', 'h', 'A' on separate lines. Below the code, a red traceback message is displayed:

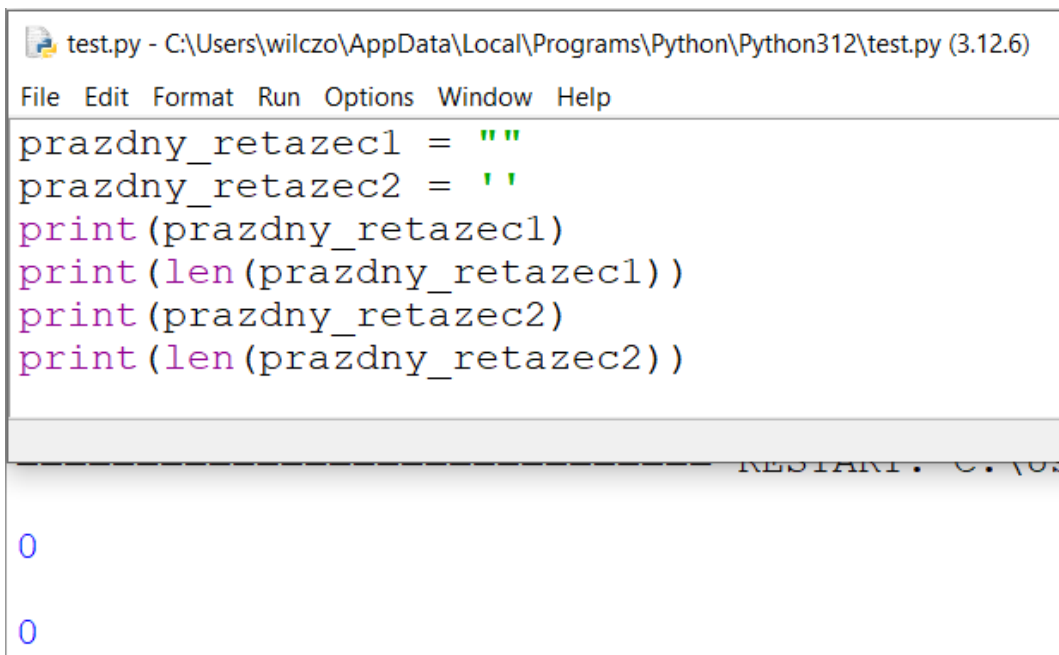
```
Traceback (most recent call last):  
  File "C:/Users/wilczo/AppData/Local/Programs/Python/Python312/test.py", line 6, in <module>  
    print(retazec[-5])  
IndexError: string index out of range
```

The error message "IndexError: string index out of range" is underlined in red. The status bar at the bottom right of the IDE window shows "Ln: 6 Col: 18".

Prázdny reťazec

Existuje aj **prázdny reťazec**, t.j. reťazec, ktorý neobsahuje žiadne znaky a jeho dĺžka je teda **nula**.

Vytvoríme ho ako "" alebo "".


```
test.py - C:\Users\wilczo\AppData\Local\Programs\Python\Python312\test.py (3.12.6)
File Edit Format Run Options Window Help
prazdny_retazec1 = ""
prazdny_retazec2 = ''
print(prazdny_retazec1)
print(len(prazdny_retazec1))
print(prazdny_retazec2)
print(len(prazdny_retazec2))

0

0
```

Prechádzanie znakov reťazca (traversing)

V programovaní často potrebujeme prechádzať (prehľadávať) jednotlivé elementy štruktúrovaných dátových typov – tento proces sa angl. nazýva **traversing**.

Štandardne sa začne s prvým elementom a postupne sa prechádza cez jednotlivé elementy, až po posledný.

V prípade reťazcov teda budeme takto postupne prechádzať **znaky reťazca**.

V jazyku Python je možné prechádzať znaky reťazca 2 spôsobmi:

a) cez **indexy** prvkov reťazca

b) **priamo cez prvky** reťazca

Prechádzanie znakov reťazca pomocou indexov

Pomocou cyklu (**while** alebo **for**) si môžeme elegantne postupne generovať indexy pre prístup k jednotlivým znakom. V oboch uvedených prípadoch vytvoríme premennú i , ktorú budeme používať ako index pri prístupe k znakom, všimnite si, že bude postupne nadobúdať hodnoty od 0 po $\text{len}(\text{retazec})-1$, vrátane. Vľavo príklad pomocou **for**-cyklu, vpravo **while**-cyklus.

test.py - C:\Users\wilczo\AppData\Local\Programs\Python\Pythor

File Edit Format Run Options Window Help

```
retazec = "Ahoj"  
for i in range(len(retazec)):  
    print(retazec[i])
```

A
h
o
j

test.py - C:\Users\wilczo\AppData\Local\Programs\Python\Pyth

File Edit Format Run Options Window Help

```
retazec = "Ahoj"  
i = 0  
while i < len(retazec):  
    print(retazec[i])  
    i += 1
```

A
h
o
j

Prechádzanie znakov reťazca priamo

Niektoré programovacie jazyky, vrátane Pythonu, poskytujú možnosť prechádzať cez elementy štruktúrovaného dátového typu **priamo**. V tomto prípade to znamená, že sa vytvorí premenná, ktorá bude **priamo** nadobúdať hodnoty jednotlivých **znakov reťazca**.

V jazyku Python má uvedený prístup nasledovnú syntax pomocou príkazu **for**:

```
test.py - C:\Users\wilczo\AppData\Local\Programs\Python\Python312\test.py (3.12.6)
File Edit Format Run Options Window Help
retazec = "Ahoj"
for i in retazec:
    print(i)
```

Riadiaca premenná cyklu *i* bude postupne nadobúdať hodnoty, ktorými sú priamo znaky reťazca uloženého v premennej *retazec*.

A
h
o
j

V každej iterácii sa teda v premennej *i* postupne nachádzajú jednotlivé znaky reťazca uloženého v premennej *retazec*, preto každé volanie funkcie *print(i)* vypíše postupne znaky reťazca "Ahoj"

Porovnajte oba spôsoby!

Dobre si všimnite rozdiely medzi prechodom cez znaky reťazca:

a) vľavo pomocou indexov znakov v reťazci

b) vpravo priamo cez znaky reťazca

```
test.py - C:\Users\wilczo\AppData\Local\Programs\Python\Python38\python.exe
File Edit Format Run Options Window Help
retazec = "Ahoj"
for i in range(len(retazec)):
    print(i, retazec[i])
```

```
0 A
1 h
2 o
3 j
```

```
test.py - C:\Users\wilczo\AppData\Local\Programs\Python\Python38\python.exe
File Edit Format Run Options Window Help
retazec = "Ahoj"
for i in retazec:
    print(i)
```

```
A
h
o
j
```

Ktorý spôsob použiť?

Oba spôsoby sú v princípe zameniteľné, konkrétne použitie závisí na type úlohy, ktorú chceme riešiť. Napríklad predpokladajme, že by sme chceli definovať funkciu *najdi(retazec,znak)*, ktorá vráti index prvého výskytu znaku *znak* v reťazci *retazec*. Ak sa *znak* v *retazec* nenachádza, funkcia vráti -1.

test.py - C:\Users\wilczo\AppData\Local\Programs\Python\Python312\test.py (3.12.6)

File Edit Format Run Options Window Help

```
def najdi(retazec, znak):  
    for i in range(len(retazec)):  
        if znak == retazec[i]:  
            return i  
    return -1
```

V riešení uvedenom vľavo využijeme prechádzanie reťazcom pomocou **indexov**, pretože aj úloha samotná vyžaduje, aby sme našli index hľadaného znaku.

Zároveň si všimnite, že pri prvom výskyte *znak* v *retazec* je splnená podmienka v **if** príkaze a teda sa vykoná **return i**, čím je zabezpečené, že sa vráti index prvého výskytu. V prípade, že sa *znak* nenachádza v reťazci, **nikdy** sa v cykle **return i** nevykoná, cyklus skončí a vykoná sa **return -1**.

Výseky z reťazca

Jazyk Python okrem výberu konkrétneho znaku z reťazca pomocou indexácie poskytuje možnosť aj výberu **podreťazca**, t.j. postupnosti viacerých znakov, pomocou tzv. *výsekov* (angl. *slice*).

Operátor výseku (slice) je tiež tvorený hranatými zátvorkami [], avšak v tomto prípade si môže používateľ vybrať:

- a) index **začiatku** výberu n
- b) index **konca** výberu m
- c) **krok** výberu k

Ak by bol reťazec uložený v premennej *retazec*, potom postupnosť znakov **začínajúcu na** indexe n , **končiacu pred** indexom m (t.j. nie vrátane m) s **krokom** k vyberieme pomocou operátora výseku ako:

```
retazec[ $n:m:k$ ]
```

Výseky z reťazca

Parametre operátora výseku **nie sú povinné**. V prípade, že:

a) nie je uvedený parameter začiatku výseku, berie sa výsek **od začiatku reťazca**
retazec[:m:k] - výsek od začiatku po index *m* (nie vrátane) s krokom *k*

b) nie je uvedený parameter konca výseku, berie sa výsek **po koniec reťazca**
retazec[n::k] - výsek od indexu *n* po koniec reťazca s krokom *k*

c) nie je uvedený parameter kroku, berie sa výsek s **krokom 1**
retazec[n:m] - výsek od indexu *n* po index *m* (nie vrátane) s krokom 1

d) sú možné aj rôzne kombinácie:

retazec[n:] - výsek od indexu *n* po koniec reťazca s krokom 1

retazec[:m] - výsek od začiatku po index *m* (nie vrátane) s krokom 1

retazec[:] - výsek od začiatku po koniec s **krokom 1** (t.j. vráti ten istý reťazec)

retazec[::-1] - výsek od začiatku po koniec s **krokom -1** (t.j. vráti **obrátенý reťazec**).

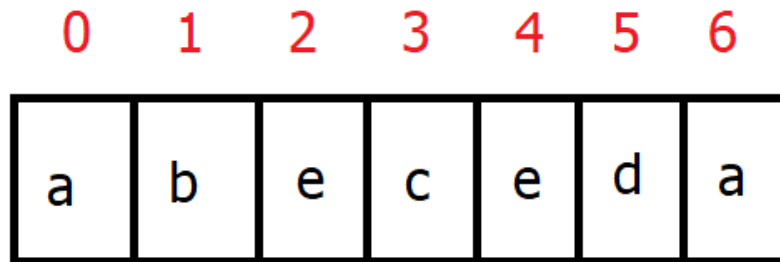
Výseky z řetězce - příklady

test.py - C:\Users\wilczo\AppData\Local\Programs\Python\Python312\test.py (3.12.6)

File Edit Format Run Options Window Help

```
retazec = "abceda"  
print(retazec[1:5:1])  
print(retazec[1:5])  
print(retazec[1:5:2])  
print(retazec[5:1:-1])  
print(retazec[1:])  
print(retazec[:4])  
print(retazec[1::2])  
print(retazec[5::-2])
```

```
bece  
bece  
bc  
dece  
beceda  
abec  
bcd  
dcb
```

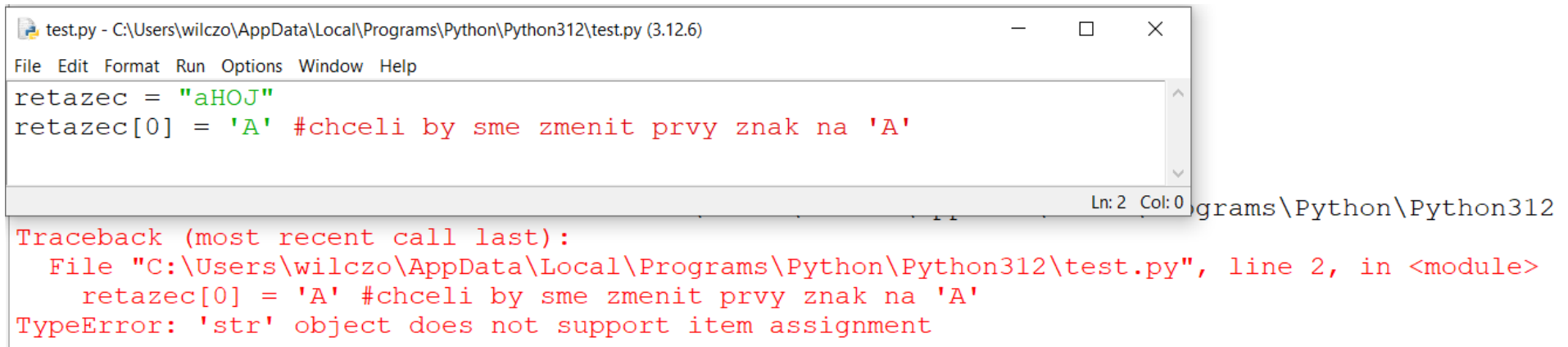

Zmena znakov v reťazci

Keďže reťazec je usporiadaná postupnosť znakov, je prirodzená otázka, či vieme reťazce meniť.

V mnohých programovacích jazykoch je možné pomocou prístupu cez indexy meniť znaky reťazca. V jazyku Python to však **nie je možné**, pretože v jazyku Python je každý reťazec po jeho vytvorení **nemenný (immutable)**.

V príklade vidíme, že sa nám nepodarí priamo zmeniť prvý znak reťazca v premennej *retazec* na veľké „A“:


```
test.py - C:\Users\wilczo\AppData\Local\Programs\Python\Python312\test.py (3.12.6)
File Edit Format Run Options Window Help
retazec = "aHOJ"
retazec[0] = 'A' #chceli by sme zmenit prvý znak na 'A'
Ln: 2 Col: 0
Traceback (most recent call last):
  File "C:\Users\wilczo\AppData\Local\Programs\Python\Python312\test.py", line 2, in <module>
    retazec[0] = 'A' #chceli by sme zmenit prvý znak na 'A'
TypeError: 'str' object does not support item assignment
```

Zmena znakov v reťazci

Ak chceme zmeniť znak v reťazci, musíme **vytvoriť nový reťazec**, ktorý bude túto zmenu obsahovať.

V príklade vytvoríme nový reťazec, ktorý vznikne tak, že zreťazíme znak, ktorým sme chceli nahradiť prvý znak v premennej *retazec* so zvyškom reťazca *retazec*. Reťazec v premennej *retazec* teda zostal „aHOJ“ a v premennej *novy_retazec* sme vytvorili „AHOJ“:

```
test.py - C:\Users\wilczo\AppData\Local\Programs\Python\Python312\test.py (3.12.6)
File Edit Format Run Options Window Help
retazec = "aHOJ"
novy_retazec = 'A' + retazec[1:]
print(retazec)
print(novy_retazec)

----- RESTART: C:\Users\w
aHOJ
AHOJ
```


Metódy pre reťazce

Jazyk Python poskytuje viacero vstavaných funkcií, ktoré umožňujú vykonávanie rôznych operácií s reťazcami (hľadanie znakov/podreťazcov v reťazci, počet výskytov znakov/podreťazca, rôzne testy či sú všetky znaky v reťazci veľké písmená/malé písmená/číslice/textové znaky, atď.)

Tieto funkcie, ktoré sú relevantné len pre nejaký dátový typ – v tomto prípade reťazce – nazývame **metódy**.

Samotný pojem metóda súvisí s tzv. objektovo-orientovaným programovaním (reťazce v jazyku Python predstavujú inštancie triedy „str“ (string)) – o tom sa viac dozviete na predmete B-OOP (objektovo-orientované programovanie).

Nám na predmete B-PROG1 bude zatiaľ stačiť vedieť iba to, že v Pythone existujú takéto funkcie (metódy), ktoré vieme používať na reťazce, pričom **syntax** ich použitia je trochu iná, než syntax používania klasických funkcií.

Metódy pre reťazce

Napríklad v Pythone existuje metóda **upper()**, ktorá **vráti** verziu reťazca, ktorá má všetky písmená **veľké**.

Aby sme túto metódu použili, musíme použiť tzv. **bodka-notáciu (dot-notation)**, ktorou sa používajú metódy. Ak je reťazec, na ktorý chceme metódu použiť, uložený v premennej *retazec*, potom metódu **upper()** pomocou bodka-notácie voláme ako:

retazec.upper()

```
test.py - C:\Users\wilczo\AppData\Local\Programs\Python\Python312\test.py (3.12.6)
File Edit Format Run Options Window Help
retazec = "ahoj"
novy_retazec = retazec.upper()
print(retazec)
print(novy_retazec)

ahoj
AHOJ
```

Všimnite si, že **nedošlo k zmene** pôvodného reťazca, t.j. v premennej *retazec* je stále reťazec "ahoj" s malými písmenami.

Ale v novej premennej je už uložený kapitalizovaný reťazec "AHOJ"

Metódy pre reťazce

Ďalšou zaujímavou metódou je metóda **find()**. Metóda **find()** má jeden povinný parameter, ktorým je reťazec *sub*. Ak je metóda volaná pre reťazec *retazec* ako *retazec.find(sub)*, tak vráti pozíciu (index) v reťazci *retazec*, od ktorej sa v ňom nachádza ako podreťazec reťazec *sub*. Ak sa *sub* nenachádza ako podreťazec v reťazci *retazec*, tak vráti -1.

Metóda **find()** má navyše 2 nepovinné parametre *start* a *end*, ktoré umožnia špecifikovať, odkiaľ-pokiaľ sa má hľadať výskyt podreťazca *sub* v reťazci *retazec*, pre ktorý metódu voláme. V podstate

retazec.find(sub, start, end)

funguje rovnako ako

retazec[start:end].find(sub)

Metódy pre reťazce - find

test.py - C:\Users\wilczo\AppData\Local\Programs\Python\Python312\test.py (3.12.6)

File Edit Format Run Options Window Help

```
retazec = "abeceda"  
print(retazec.find("bec")) #vrati index, kde sa v retazec nachadza "bec" ako podretazec  
print(retazec.find("c"))   #vrati index, kde sa v retazec nachadza "c" ako podretazec  
print(retazec.find("c",0,2)) #vrati index, kde sa v retazec[0:2] nachadza "c"  
print(retazec.find("f"))   #vrati index, kde sa v retazec nachadza "f"
```

```
1  
3  
-1  
-1
```

Metódy pre reťazce

- Na webstránke

<https://docs.python.org/3/library/stdtypes.html#string-methods>

je možné dočítať sa viac o rôznych metódach, ktoré je možné používať pri práci s reťazcami.

Operátor in

V programovaní je často úlohou zistiť, či sa v nejakom štruktúrovanom dátovom type vyskytuje nejaká hodnota. Napríklad v prípade reťazcov zistiť, či obsahuje nejaký konkrétny znak alebo podreťazec.

V predošlých slajdoch sme si ukázali, že Python obsahuje metódu **find()** ktorá vracia index, kde sa hľadaný podreťazec nachádza.

V prípade, že nás zaujíma len to, či sa v danom reťazci nejaký podreťazec nachádza alebo nie, tak v jazyku Python môžeme použiť operátor **in**. Operátor **in** je operátor v jazyku Python, ktorý vráti *True* / *False* podľa toho, či sa nejaký hľadaný *podretazec* nachádza v reťazci *retazec*, pričom syntax použitia je:

podretazec in retazec

a výsledok operátora je hodnota *True* / *False*.

Operátor in

test.py - C:\Users\wilczo\AppData\Local\Programs\Python\Python312\test.py (3.12.6)

File Edit Format Run Options Window Help

```
retazec = "abeceda"  
print("a" in retazec)  
print("abe" in retazec)  
print("ced" in retazec)  
print("f" in retazec)  
print("abed" in retazec)
```

```
True  
True  
True  
False  
False
```

Operátor in

V Pythone teda existuje operátor **in**, ktorý má dvojaké využitie:

a) používa sa v cykle **for** na iterovaný prechod cez štruktúrovaný dátový typ:

- prechod cez symboly reťazca:

for znak in reťazec:

#premenná znak nadobúda hodnoty priamo znakov z reťazca

- prechod cez indexy symbolov reťazca:

for i in range(len(reťazec)):

#premenná i nadobúda hodnoty indexov z množiny {0, ..., len(reťazec)-1}.

b) používa sa ako booleovský operátor na zistenie, či sa nejaký podreťazec (prípadne znak) nachádza v nejakom reťazci

podreťazec in reťazec #nadobúda hodnoty True / False podľa situácie

Operátor in - príklad

Príklad: Definujte funkciu `v_oboch(retazec1, retazec2)` s 2 parametrami, ktorými sú reťazce `retazec1` a `retazec2`, ktorá vypíše **všetky** znaky z reťazca `retazec1`, ktoré sa nachádzajú aj v reťazci `retazec2`.

Analýza:

1) Keďže chceme vypísať **každý** znak z reťazca `retazec1`, pre ktorý má niečo platiť – v tomto prípade to, či sa nachádza zároveň aj v reťazci `retazec2`, tak zostrojíme cyklus, v ktorom budeme postupne prechádzať **všetky** znaky `retazec1` a pre každý znak otestujeme to, či sa nachádza v reťazci `retazec2`

2) Na prechod cez **všetky** znaky `retazec1` môžeme použiť napríklad priamy prechod cez znaky reťazca `retazec1`, t.j.

for znak in retazec1:

(pokračovanie na ďalšom slajde)

Operátor in - príklad

Analýza (pokračovanie)

3) Následne premenná *znak* bude postupne nadobúdať hodnoty znakov z reťazca *retazec1*. Keďže potrebujeme každý takýto znak otestovať na prítomnosť v reťazci *retazec2*, môžeme to jednoducho urobiť pomocou operátora **in** ako:

```
znak in retazec2
```

4) V prípade, že (*znak in retazec2*) nadobudne hodnotu *True* vieme, že sa aktuálna hodnota v premennej *znak*, ktorou je nejaký znak z reťazca *retazec1*, nachádza aj v reťazci *retazec2*. Teda aktuálnu hodnotu premennej *znak* vypíšeme na obrazovku pomocou:

```
print(znak)
```

5) Výsledný program vid' ďalší slajd.

Operátor in - príklad

test.py - C:\Users\wilczo\AppData\Local\Programs\Python\Python312\test.py (3.12.6)

File Edit Format Run Options Window Help

```
def v_oboch(retazec1, retazec2):  
    for znak in retazec1:  
        if (znak in retazec2) == True:  
            print(znak)  
  
v_oboch("aeiouy", "abeceda") #vypise samohlasky (znaky z retazca "aeiouy")  
                             #nachadzajuca sa v retazci "abeceda"
```

a
e

Porovnávanie reťazcov

V jazyku Python dokonca môžeme reťazce aj porovnávať:

1) Vieme testovať, či sú 2 reťazce rovnaké alebo nie pomocou komparátorov == a !=

```
test.py - C:\Users\wilczo\AppData\Local\Programs\Python\Python312\test.py (3.12.6)
File Edit Format Run Options Window Help
print("ahoj" == "ahoj") #True pretoze oba retazce su rovnake
print("ahoj" == "Ahoj") #False pretoze sa lisia v prvom znaku

True
False
```

Porovnávanie reťazcov

V jazyku Python dokonca môžeme reťazce aj porovnávať:

2) Vieme testovať, či sú 2 reťazce v abecednom (lexikografickom) usporiadaní

```
test.py - C:\Users\wilczo\AppData\Local\Programs\Python\Python312\test.py (3.12.6)
File Edit Format Run Options Window Help
print("a" < "b") #True pretoze "a" je pred "b"
print("ananas" < "banan") #True pretoze "ananas" je abecedne pred "banan"
print("valko" < "vallo") #True pretoze "valko" je abecedne pred "vallo"
print("vallo" < "valko") #False

True
True
True
False
```

Porovnávanie reťazcov

Testovanie na lexikografické (abecedné) usporiadanie však funguje korektne len ak majú oba reťazce ROVNAKÉ veľkosti písmen!!!

Všimnite si:

```
test.py - C:\Users\wilczo\AppData\Local\Programs\Python\Python312\test.py (3.12.6)
File Edit Format Run Options Window Help
print("a" < "b") #True pretoze "a" je abecedne pred "b"
print("A" < "b") #True avsak z INEHO DOVODU nez je abecedne usporiadanie
print("B" < "a") #rovnako True... PRECO????

===== RESTART: C:\Users\wilczo\AppData\Local\Programs
True
True
True
```

Porovnávanie reťazcov

Porovnávanie reťazcov funguje na princípe reprezentácie dát v počítači.

Konkrétne pri reťazcoch platí, že **každý** textový znak je v počítači reprezentovaný ako nejaké **číslo**. To, aké číslo prináleží ktorému textovému znaku závisí na použitom tzv. *kódovaní*.

Kódovanie je spôsob reprezentácie (kódovania) dát v počítači, t.j. spôsob, ako reprezentujeme informácie pomocou núl a jednotiek. V prípade textu platí, že každý textový znak je nejakým ustanoveným spôsobom reprezentovaný nulami a jednotkami – teda nejakým konkrétnym číslom.

Pre bežné anglické znaky sa spravidla používa napríklad kódovanie pomocou tzv. ASCII tabuľky (American Standard Code for Information Interchange) – ide o tabuľku, ktorá bežným znakom (tlačiteľným – písmená, číslice, symboly, ale i netlačiteľným) prideluje čísla od 0 po 127.

ASCII tabuľka (vľavo číselný kód, vpravo symbol)

0	NUL	16	DLE	32	SP	48	0	64	@	80	P	96	,	112	p
1	SOH	17	DC1	33	!	49	1	65	A	81	Q	97	a	113	q
2	STX	18	DC2	34	"	50	2	66	B	82	R	98	b	114	r
3	ETX	19	DC3	35	#	51	3	67	C	83	S	99	c	115	s
4	EOT	20	DC4	36	\$	52	4	68	D	84	T	100	d	116	t
5	ENQ	21	NAK	37	%	53	5	69	E	85	U	101	e	117	u
6	ACK	22	SYN	38	&	54	6	70	F	86	V	102	f	118	v
7	BEL	23	ETB	39	,	55	7	71	G	87	W	103	g	119	w
8	BS	24	CAN	40	(56	8	72	H	88	X	104	h	120	x
9	HT	25	EM	41)	57	9	73	I	89	Y	105	i	121	y
10	LF	26	SUB	42	*	58	:	74	J	90	Z	106	j	122	z
11	VT	27	ESC	43	+	59	;	75	K	91	[107	k	123	{
12	FF	28	FS	44	,	60	<	76	L	92	\	108	l	124	
13	CR	29	GS	45	-	61	=	77	M	93]	109	m	125	}
14	SO	30	RS	46	.	62	>	78	N	94	^	110	n	126	~
15	SI	31	US	47	/	63	?	79	O	95	-	111	o	127	DEL

Porovnávanie reťazcov

Všimnite si, že v tabuľke sú malé písmená usporiadané za sebou, od “a” po “z”, pričom ich číselný kód rastie.

Analogicky aj veľké písmená sú usporiadané od “A” po “Z” a ich číselný kód rastie. Avšak veľké písmená sú v ASCII tabuľke **pred** malými písmenami, teda číselné kódy veľkých písmen sú **menšie** než číselné kódy malých písmen.

Preto je v Pythone logický výraz (“B” < “a”) vyhodnotený ako *True*, pretože znak “B” má **menší číselný kód** než znak “a”.

Python teda lexikografické usporiadanie reťazcov odvádza na základe číselných kódov príslušných znakov.

Vstavané funkcie **ord()** a **chr()**

V jazyku Python sú k dispozícii vstavané funkcie **ord()** a **chr()**, pomocou ktorých je možné konvertovať **znaky** na ich **číselné kódy** a naopak, **číselné kódy** na príslušné **znaky**.

Funkcia **ord(*znak*)** **vráti** číselný kód zodpovedajúci znaku *znak*.

Funkcia **chr(*cislo*)** **vráti** znak zodpovedajúci číselnému kódu *cislo*.

Vstavane funkcie ord() a chr()

test.py - C:\Users\wilczo\AppData\Local\Programs\Python\Python312\test.py (3.12.6)

File Edit Format Run Options Window Help

```
#nasledovne 4 volania vypisu postupne ciselne kody znakov 'A', 'B', 'a', 'b'  
print(ord('A'))  
print(ord('B'))  
print(ord('a'))  
print(ord('b'))  
#nasledovne 4 volania vypisu postupne znaky zodpovedajuce cislenym kodom 65, 66, 97, 98  
print(chr(65))  
print(chr(66))  
print(chr(97))  
print(chr(98))
```

```
65  
66  
97  
98  
A  
B  
a  
b
```